

Izmjena predujma poreza na dobit tijekom godine

mr. sc. **Mirjana Mahović Komljenović**

Porezna uprava može na temelju pismenog zahtjeva poreznog obveznika, obavljenog nadzora ili drugih podataka o poslovanju s kojima raspolaže, rješenjem izmijeniti visinu mjesečnih predujmova poreza na dobit. Doneseno rješenje o novoj svoti predujma, obvezuje poreznog obveznika od dana konačnosti rješenja pa sve do podnošenja nove porezne prijave na obrascu PD ili obrascu PD-NN.

Zbog primjene Zakona o uvođenju eura kao službene valute u RH, iznosi na rješenju koje donosi PU a kojim se utvrđuje novi iznos mjesečnog predujma, utvrđuju se u valuti koja je važeća na dan izdavanja rješenja, uz obvezu dvojnog iskazivanja vrijednosti u razdoblju od 5. rujna 2022. godine do 31. prosinca 2023. godine.

1. Uvod

Trgovačka društva i druge pravne i fizičke sobe koje gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno i trajno radi ostvarivanja dobiti, a koji vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Nar. nov., br. 78/15. - 47/20.), Međunarodnim računovodstvenim standardima, Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI) ili Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koji se primjenjuju u RH, propisana je obveza plaćanja mjesečnih predujmova poreza na dobit tijekom godine kao poreznog razdoblja, a prema Zakonu o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. – 138/20. - dalje Zakon), te Pravilniku o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/05. – 1/21. - dalje Pravilnik).

Porezni obveznik plaća predujam poreza prema podacima iz godišnje prijave poreza na dobit za prethodnu kalendarsku godinu, odnosno za prethodno porezno razdoblje. Predujam poreza na dobit plaća se mjesečno do kraja mjeseca za protekli mjesec.

Istovremeno s danom podnošenja prijave poreza na dobit, postoji i obveza plaćanja:

- poreza na dobit utvrđenog po konačnom obračunu poslovanja, te
- **nove svote mjesečnog predujma poreza na dobit za slijedeće porezno razdoblje.**

Ako pravna ili fizička osoba koja je obveznik poreza na dobit ne uplati porez s danom podnošenja porezne prijave, odnosno koja do kraja mjeseca za prethodni mjesec ne uplati svotu mjesečnog predujma poreza na dobit, može joj se izreći visoka novčana kazna za pravnu osobu u svoti od 2.000,00 do 200.000,00 kn, te odgovornoj osobi kod poreznog obveznika u svoti od 2.000,00 do 20.000,00 kn, a sukladno čl. 38. st. 1. t. 3. prekršajnih odredbi Zakona.

2. Propisani rokovi za predaju prijave poreza na dobit

Porezno razdoblje za koje se utvrđuje porez na dobit, u pravilu je jednako kalendarskoj godini, a prijava poreza na dobit podnosi se najkasnije četiri mjeseca nakon isteka razdoblja za koje se utvrđuje porez na dobit, sukladno čl. 35. st. 2. Zakona.

To znači da se za 2021. godinu Obrazac PD i Obrazac PD-NN trebao predati najkasnije do 30. travnja 2022. godine. Budući je 30. travanj 2022. godine bio neradni dan, to je rok za predaju prijave pomaknut na prvi slijedeći radni dan, a to je 2. svibnja 2022. godine.

Međutim, porezno razdoblje može biti i dio poslovne godine ako je porezni obveznik započeo ili prestao obavljati djelatnost u tom razdoblju. Tako su čl. 35. st. 7. Zakona, propisani novi rokovi podnošenja prijave poreza na dobit u slučaju ako izabrano porezno razdoblje nije izjednačeno s kalendarskom godinom radi otvaranja stečajnog postupka, postupka likvidacije, statusnih promjena, prestanka poslovanja i dr. Takvim poreznim obveznicima obveza podnošenja prijave poreza na dobit ne dopijeva četiri mjeseca nakon isteka poreznog razdoblja, već nakon 8 dana od isteka poreznog razdoblja od otvaranja do okončanja postupka likvidacije ili nakon 30 dana od isteka poreznog razdoblja kod otvaranja stečajnog postupka.

Iznimno, a prema čl. 29. st. 2. Zakona, PU može na zahtjev poreznog obveznika odobriti da porezno razdoblje nije jednako kalendarskoj godini. U tom slučaju kada se poslovna i kalendarska godina razlikuju, PU donosi rješenje. Međutim, rješenjem utvrđeno porezno razdoblje ne smije prelaziti razdoblje od 12 mjeseci, a porezni obveznik izabrano porezno razdoblje ne može mijenjati 3 godine. No, u opravdanim slučajevima, a prema čl. 29. st. 6. Zakona, kao što su cjelovita promjena djelatnosti te značajno izmijenjeni uvjeti (više od 50%) zbog kojih je porezni obveznik promijenio način oporezivanja, i

na temelju pismenog zahtjeva poreznog obveznika, taj rok može biti i kraći, o čemu PU donosi rješenje.

Porezni obveznici kojima je promijenjeno porezno razdoblje, obvezni su podnijeti Obrazac PD u skladu s dobivenim rješenjem, a najkasnije 4 mjeseca nakon isteka razdoblja za koje se utvrđuje porez na dobit. Primjerice, porezni obveznici kojima prema rješenju PU porezno razdoblje počinje 1. travnja 2022. godine a završava 31. ožujka 2023. godine, obvezni su predati Obrazac PD sa svim propisanim prilogima najkasnije do kraja srpnja 2023. godine.

Tablica 1. Rokovi za podnošenje prijave poreza na dobit

Prijava poreza na dobit	Porezno razdoblje	Propisani rok za predaju porezne prijave
Obrazac PD	Ako je porezno razdoblje jednako kalendarskoj godini	4 mjeseca od isteka poreznog razdoblja za koje se utvrđuje porez
	Za razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do dana spajanja ili podjele, te za razdoblje koje se nastavlja na poslovnu godinu do otvaranja stečajja	30 dana od isteka poreznog razdoblja za koje se utvrđuje porez
	Za razdoblje koje se nastavlja od otvaranja do okončanja postupka likvidacije te za razdoblje koje se nastavlja na posljednju poslovnu godinu do okončanja poslovanja	8 dana od isteka poreznog razdoblja za koje se utvrđuje porez
	Ako porezno razdoblje nije jednako kalendarskoj godini	4 mjeseca od isteka poreznog razdoblja utvrđenog rješenjem PU
Obrazac PD-NN	Ako je porezno razdoblje jednako kalendarskoj godini	4 mjeseca od isteka poreznog razdoblja za koje se utvrđuje porez

Prema čl. 32. st. 2. Zakona, obveza poreza na dobit za 2021. godinu utvrđena po Obrascu PD ili Obrascu PD-NN, dospijeva za plaćanje s danom podnošenja porezne prijave. To znači da ako se porezna prijava PU predala primjerice 20. travnja 2022. godine, do tog datuma trebalo je platiti utvrđenu svotu poreza na dobit.

3. Obveznici plaćanja mjesečnih predujmova poreza na dobit

Obveznici plaćanja mjesečnih predujmova poreza na dobit tijekom kalendarske godine, a koji se utvrđuje na osnovi obrasca PD ili PD-NN za prethodnu godinu su:

- trgovačka društva i druge pravne osobe koje su rezidenti Republike Hrvatske a obavljaju gospodarsku djelatnost samostalno i trajno radi ostvarivanja dobiti, prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi,
- društva u stečaju te stečajna masa koja je upisana u sudski registar,
- fizičke osobe koje ostvaruju dohodak od obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti, ako su izjavile da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak,
- fizičke osobe koje su obveznicima plaćanja poreza na dobit postale "po sili Zakona" jer su ispunile uvjete iz čl. 2.st.4. Zakona, odnosno tijekom 2021. godine su ostvarile ukupan primitak veći od 7,5 mil kn kao jedini kriterij za obveznu promjenu načina oporezivanja u 2022. godini,

- ostali porezni obveznici koji u skladu s posebnim propisima obavljaju određenu gospodarsku djelatnost čije bi neoporezivanje dovelo do stjecanja neopravdanih povlastica na tržištu kao što su državne ustanove te ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge građana, umjetničke udruge, dobrotvorna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije. Navedeni porezni obveznici bili su dužni u roku od 8 dana od dana početka obavljanja djelatnosti, upisati se u registar poreznih obveznika koji vodi PU, a radi utvrđivanja obveze poreza na dobit po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti. Ako navedeni porezni obveznici ne prijave početak obavljanja gospodarske djelatnosti, nadležna ispostava PU će iznimno rješenjem utvrditi obvezu plaćanja poreza na dobit,
- ustanove (obrazovne, odgojne, zdravstvene, socijalne, kulturne, umjetničke, znanstvene i druge) kojima osnivači nisu država ili jedinica područne (regionalne) samouprave, te
- tuzemne poslovne jedinice inozemnih poduzetnika (nerezidentni) uključujući i poslovne jedinice kojima je mjesto poslovanja u slobodnoj zoni, (kao što su sjedišta uprave, podružnice, poslovnice, tvornice radionica i sl).

Porezni obveznici koji nakon registracije u trgovačkom registru nikada nisu obavljali poduzetničku djelatnost te nemaju evidentiranog prometa na žiro računu niti poslovnih promjena u poslovnim knjigama (osim prometa pri uplati ili unosu temeljnog kapitala), nisu bili obvezni dostaviti poreznu prijavu u PU, već samo izjavu da od datuma registracije nisu obavljali poduzetničku djelatnost.

Međutim, oni porezni obveznici koji nisu obavljali poduzetničku djelatnost tijekom poreznog razdoblja, ali su je obavljali u prethodnim poreznim razdobljima, bili su u obvezi dostaviti prijavu poreza na dobit, do 30. travnja 2022. za 2021. godinu.

4. Utvrđivanje predujmova poreza na dobit

Predujmovi poreza na dobit koji se plaćaju tijekom 2022. godini, ovise o visini iskazanih ukupnih prihoda u 2021. godini te se izračunavaju primjenom dviju poreznih stopa, i to na slijedeći način:

- ako je na red.br. 1. obrasca PD iskazan ukupan prihod u 2021. godini u svoti do 7.500.000,00 kn, predujam poreza na dobit izračunava se primjenom stope od 10%,
- ako je na red.br. 1. obrasca PD iskazan ukupan prihod u 2021. godini u svoti jednakoj ili većoj od 7.500.000,01 kn, predujam poreza na dobit izračunava se primjenom stope od 18%.

Člankom 47.st.3. Pravilnika propisano je da se predujmovi porezan na dobit za sljedeće porezno razdoblje, utvrđuju tako da se porezna obveza iskazana na rednom broju 53. obrasca PD, podijeli s brojem mjeseci poslovanja u poreznom razdoblju za koje se podnosi prijava poreza na dobit. Izračunani predujmovi za sljedeće porezno razdoblje iskazuju se na

red. br. 59. obrasca PD. Kod izračuna broja mjeseci poslovanja, a vezano na datum početka poreznog razdoblja, cijeli mjesec obračunava se ako je datum početka poslovanja poduzetnika bio do 15. u navedenom mjesecu.

No, prema čl. 48.st.7. Pravilnika, porezni obveznici u stečaju i likvidaciji, ne plaćaju predujmove poreza na dobit.

Međutim, neovisno o iskazanoj visini predujma po poreznoj prijavi za 2021. godinu, PU može poreznim rješenjem utvrditi novi mjesečni

predujam poreza na dobit koji se plaća u 2022. godini, i to na temelju:

- podataka iz zapisnika o obavljenom nadzoru poslovanja,
- drugih podataka o poslovanju poreznog obveznika s kojima raspolaže nadležna ispostava PU, te
- pismenog zahtjeva poreznog obveznika kojim se traži izmjena (najčešće smanjenje) predujma poreza na dobit tijekom godine, ako je došlo do znatnijeg pada poduzetničke aktivnosti u odnosu na poslovanje u prethodnoj poslovnoj godini. Doneseno porezno rješenje PU, obvezuje poreznog obveznika na primjenu od dana konačnosti do podnošenja nove porezne prijave.

4.4. Propisani rok za plaćanje predujma poreza na dobit

Prema čl. 34. st.1. Zakona, mjesečni predujam poreza na dobit plaća mjesečno do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec. (npr. utvrđeni predujam za listopad 2022. godine mora se platiti do 30. studenog 2022. godine).

U skladu sa Naputkom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2022. godini (Nar. nov., br. 15/22. – 50/22.), prema kojoj porezni obveznici podmiruju javna davanja, predujam poreza na dobit uplaćuje se na račun grada ili općine prema sjedištu trgovačkog društva odnosno prebivalištu ili uobičajenom boravištu fizičke osobe koja obavlja samostalnu obrtničku djelatnost. Primjerice to su uplatni računi za:

- Grad Dubrovnik ➔ HR6310010051709816066,
- Grad Samobor ➔ HR6510010051738016064,
- Grad Zagreb ➔ HR5510010051713316067.

Na nalogu za plaćanje u pozivu na broj upisuje se model uplate HR68, a u nastavku polja podatak prvi – brojčanu oznaku vrste poreza -1651, te podatak drugi – OIB uplatitelja.

HR 68	1651 – OIB uplatitelja predujma poreza na dobit
-------	---

Na svotu predujma koji nije plaćen u roku, obračunava se zatezna kamata. Kamatna stopa za nepravovremene plaćene poreza i druga javna davanja o kojima PU vodi evidenciju za razdoblje od 1. srpnja 2022. do 31. prosinca 2022. utvrđena je u visini od 5,31% godišnje.

5. Usklađenje uplaćene svote predujma poreza na dobit

Prije prihvaćanja konačnog rezultata poslovanja i verifikacije obrasca PD ili PD-NN za 2021. godinu na osnovu kojeg se utvrđuje iznos predujma koja se plaća tijekom 2022. godine, porezni obveznik je trebao provesti postupak usklađenja te kontrolu stanja poreznih evidencija iskazanih u informacijskom sustavu PU s podacima koje je porezni obveznik iskazao u svojoj godišnjoj poreznoj prijavi.

Postupak usklađenja se osobito odnosio na:

- usklađenje evidencije o svim uplaćenim porezima kao što su PDV, poreza na dohodak, poreza na dobit te drugi porezi i doprinosi, te
- provjeru uplaćene svote predujmova poreza na dobit za 2021. godinu sa iskazanim stanjem uplata i zaduženja na računu 1651 kojeg analitički prati ispostava PU, budući se obveza za plaćanje poreza utvrđenog u poreznoj prijavi umanjuje za svotu uplaćenih predujmova, kao i zbog činjenice da se samo usklađena prijava poreza na dobit može verificirati.

Porezni obveznici koji su korisnici sustava ePorezna, navedeno usklađenje mogli su obaviti putem tog sustava uvidom u PKK – porezno knjigovodstvenu karticu.

Ako je iskazana svota predujma na red. br. 56. PD Obrasca bila različita od sistemski izračunatog predujma, referent je bio dužan s poreznim obveznikom utvrditi točan iznos uplaćenih predujmova, jer se tek nakon usklađenog stanja porezna prijava može verificirati.

Uplaćeni predujmovi poreza na dobit do 7. veljače 2022. godine a koji se odnose na 2021. godinu, priznali su se kao plaćeni predujam za 2021. godinu, ali samo uz uvjet ako porezni obveznik nije imao neizmirenih obveza po osnovi duga i kamata poreza na dobit iz ranijih razdoblja. Ako su postojale neizmirene obveze iz ranijih razdoblja, a sukladno odredbama OPZ-a, od navedenih uplata, najprije se podmiruju (naplaćuju) kamate, zatim postojeći dug po starosti, a tek s ostatkom uplate podmiruju se obveze po osnovi predujma za 2021. godinu, čija se iznos može priznati kao plaćeni predujam te iskazati na red. br. 56. Obrasca PD ili red. br. 72. Obrasca PD-NN.

U slučaju da se više plaćeni porez po PD Obrascu za 2020. godinu a koji je bio iskazan kao preplata na šifri konta 1651, nije vratio poreznom obvezniku, utvrđena razlika za povrat uračunala se kao predujam poreza na dobit za mjesec travanj 2021. godine ili za mjesec u kojem je bila podnijeta porezna prijava, uz uvjet da su bile podmirene obveze po osnovi duga i kamata iz ranijih razdoblja.

Prema tome, za postupak verifikacije porezne prijave, iskazani iznos predujma na red. br. 56. Obrasca PD, mora biti isti kao i iznos predujma koja je iskazan na analitičkoj kartici konta 1651 kojeg prati PU, pri čemu se uplate do 7. veljače 2021. godine ne trebaju priznati kao plaćeni predujam za 2021. godinu ako su kod poreznog obveznika postojale neizmirene obveze po osnovi duga i kamata poreza na dobit iz ranijeg poreznog razdoblja.

Nakon prihvaćanja ostvarenog poslovnog rezultata i verifikacije porezne prijave za 2021. godinu, pravne i fizičke osobe koje su obveznici plaćanja poreza na dobit, počinju plaćati novi iznos mjesečnih predujmova.

Predujmovi poreza na dobit plaćaju se do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec. Ako je porezna prijava predana PU u travnju 2022. godine, novi predujam po prijavi za 2021. godinu zadužio se za mjesec travanj sa datumom valute 31. svibnja 2022. godine.

5.1. Uračunavanje u predujam ako je po poreznoj prijavi ostvarena preplata poreza na dobit

Kada nadležna ispostava PU prihvati poslovni rezultat iskazan u PD ili PD-NN Obrascu za 2021. godinu i verificira poreznu prijavu, tada se na analitičkoj kartici konta 1651, obveznici poreza na dobit zadužuju ukupnom godišnjom obvezom poreza iskazanoj u poreznoj prijavi. Pri tome se istovremeno obavlja storno zaduženih predujmova za 2021. godinu uključujući i predujam za prosinac 2021. godine koji je bio zadužen s datumom valute 31. siječnja 2022. godine.

Međutim, storniranje se ne obavlja i za obračunane te zadužene zatezne kamate zbog mogućeg nepravovremenog plaćanja predujma, kojeg su porezni obveznici bili dužni mjesečno plaćati tijekom poreznog razdoblja. Radi navedenog, porezni obveznik je bio dužan sa nadležnom ispostavom PU utvrditi ispravnu svotu uplaćenih predujmova, koja se umanjuje za svotu zaduženih kamata, a što podrazumijeva usklađenost s evidencijama kojeg za poreznog obveznika putem Informacijskog sustava vodi PU.

Prema čl. 35. st. 5. Zakona, ako su obveznici poreza na dobit u obliku predujmova uplatili više poreza od utvrđene obveze po poreznoj prijavi za 2021. godinu, mogli su temeljem pismenog zahtjeva zatra-

žiti od nadležne ispostave PU da se utvrđena razlika više plaćenog poreza na dobit po godišnjem obračunu:

- vrati na njegov žiro račun ali tek nakon podmirenja drugih obveza tekućeg razdoblja o kojima analitičku evidenciju vodi PU kao što su to - PDV, porez na dohodak od nesamostalnog rada, doprinos za ZO, MO I i II stup, porez na potrošnju, turističku članarinu, komorski doprinos, spomeničku rentu i dr., ili
- uračuna u predujam za slijedeće razdoblje.

Više plaćeni porez ispostava PU vraća poreznom obvezniku u roku od 15 dana od dana podnesenog zahtjeva, samo ako porezni obveznik nema evidentiranih nepodmirenih dospjelih obveza na drugim računima o kojima PU vodi analitičku evidenciju. Ako se porez ne vrati poreznom obvezniku u navedenom roku, a zahtjev je opravdan i podmirene su sve dospjele obveze, u skladu s važećim zakonskim propisima, porezni obveznik ima pravo na kamatu za više plaćeni porez koja je za razdoblje od 1.7. do 31.12.2022. godine utvrđena po stopi od 5,31%. Kamata se obračunava po proteku 15- tog dana od dana podnesenog zahtjeva za povrat pa do dana kada se povrat više plaćenog poreza na dobit stvamo i obavio.

6. Podnošenje zahtjeva za izmjenom visine predujma poreza na dobit tijekom 2022. godine

Prema čl. 34. st. 2. Zakona, PU može na temelju zahtjeva poreznog obveznika, obavljenog nadzora ili drugih raspoloživih podataka o poslovanju poreznog obveznika, rješenjem utvrditi novu visinu mjesečnih predujmova poreza na dobit, odnosno drugo razdoblje plaćanja predujmova. Rješenje o predujmu obvezuje poreznog obveznika na primjenu od dana konačnosti rješenja do ponovne izmjene, odnosno do utvrđivanja novog predujma podnošenjem porezne prijave.

6.1. Smanjenje poduzetničke djelatnosti

Ako je utvrđeni iznos mjesečnih predujmova poreza na dobit prema poslovnom rezultatu za prošlu godinu previsok, porezni obveznici mogu podnijeti **pismeni zahtjev** ispostavi PU prema svom sjedištu (a obrtnici obveznici plaćanja poreza na dobit - prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu), radi donošenja poreznog rješenja o novoj visini predujma.

Prema čl. 48. st. 5. Pravilnika, u pismenom zahtjevu potrebno je navesti razloge zbog kojih se traži izmjena visine predujma, a o navedenim razlozima ovisit će i vrsta knjigovodstvene dokumentacije koju je porezni obveznik dužan priložiti u svrhu dokazivanja opravdanosti zahtjeva.

Ako je u tekućoj u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, došlo do znatnijeg smanjenja poduzetničke aktivnosti (raskid ranije ugovorenih poslova s kupcima, pad potražnje zbog jačanja konkurencije, porast cijena sirovina i materijala, povećanje troškova kamata nastalih zaduživanjem radi nemogućnosti naplate potraživanja te održavanja tekuće likvidnosti i sl), porezni obveznik je dužan dostaviti temeljne financijske izvještaje za tekuće porezno razdoblje – bilancu i račun dobiti i gubitka, kako bi se usporedilo je li došlo do smanjenja prihoda u poreznom razdoblju.

Zahtjev za smanjenje predujmova porezni obveznici najčešće podnose PU nakon proteka polugodišnjeg ili devetomjesečnog poslovanja, ali nema nikakve zapreke da to budu i kraća vremenska razdoblja, a prema ostvarenom poslovnom rezultatu.

Jedan od najčešćih razloga zbog kojeg poduzetnici tijekom 2022. godine podnose zahtjev za izmjenom predujma poreza na dobit, je pad poduzetničke aktivnosti u tekućoj u odnosu na prethodnu po-

slovnu godinu, koja je uzrokovana porastom cijene energenata koji se koriste kao pogonsko gorivo u proizvodnji gotovih proizvoda.

U nastavku dajemo primjer zahtjeva poreznog obveznika za izmjenom visine predujma poreza na dobit, koji može imati slijedeće elemente:

Graditelj d.o.o.
Zagrebačka 12
10 430 Samobor
OIB:22222222223

Ministarstvo financija
Porezna uprava
Područni ured Zagrebačka županija
Ispostava Samobor

Samobor, 9. rujna 2022. godine

Predmet: Zahtjev za smanjenje visine predujma poreza na dobit za 2022. godinu prema čl. 34. st. 2. Zakona o porezu na dobit

Prema iskazanim podacima u financijskim izvješćima – bilanci i računu dobiti i gubitka, u razdoblju od 1.1. do 31.08.2022. godine, naša tvrtka ostvarila je prihod iz osnovne djelatnosti u iznosu od 242.500,00 kuna, što je u usporedbi sa istim razdobljem prošle godine manje za 15%. Rashodi osnovne djelatnosti ostvareni su u iznosu od 225.000,00 kuna što je za 10 % više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Dobit nakon uvećanja i umanjenja prema odredbama Zakona o porezu na dobit, ostvaren je u iznosu od 12 500,00 kn. Smanjenje gospodarske aktivnosti uzrokovano je raskidom većine ranije ugovorenih poslova s naših pet najvećih kupaca, a radi porasta cijene energenata.

Prema dostavljenom Obrascu PD za 2021. godinu, utvrđen je predujam poreza na dobit u iznosu od 3.500,00 kn mjesečno.

Budući u ovoj godini, nije planirano ugovaranje većih poslova, zbog pada poduzetničke aktivnosti a prema čl. 34. st. 2. Zakona o porezu na dobit, traži se od 1. rujna 2022. godine smanjenje predujma poreza na dobit, te utvrđivanje istog u svoti od 1.740,00 kn, a prema ostvarenim rezultatima poslovanja za razdoblje od 1.1. do 31.8.2022. godine.

U prilogu zahtjeva, dostavljaju se financijski izvještaji - bilanca i račun dobiti i gubitka, te bilješke uz financijska izvješća.

Direktor društva:
Luka Matić

PU će na osnovi uvida u financijske izvještaje kao i ostalu dokumentaciju o poslovanju poreznog obveznika s kojom raspolaže, ili temeljem vanjskog nadzora ako to ocijeni potrebnim, ocijeniti opravdanost razloga te **rješenjem uvažiti ili odbiti zahtjev poreznog obveznika** za izmjenom predujma poreza na dobit.

U rješenju PU kojim se zahtjev za smanjenjem predujma uvažava, obvezno se navodi novi iznos mjesečnog predujma te nadnevak od kojeg se isti plaća, ali rješenje ne vrijedi unatrag već od dana kada je izdano. Iz navedenog proizlazi da će porezni obveznik koji je zahtjev za smanjenje predujma podnio u 9. mjesecu, te u istom mjesecu dobio rješenje PU, moći plaćati novu svotu mjesečnog predujma već od rujna 2022. godine, a koji dospijeva za naplatu krajem listopada 2022. godine.

Jednako tako, PU može uvažavajući zahtjev za smanjenjem predujmova poreza na dobit, poreznom obvezniku smanjiti predujam poreza na dobit na 0,00 kn, ako su posebne okolnosti posredno utjele na smanjenje poduzetničke aktivnosti za što porezni obveznik treba priložiti vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju.

Međutim, porezni obveznik koji nije zadovoljan dobivenim rješenjem o izmjeni predujma poreza na dobit, može u roku od 30 dana od dana primitka rješenja podnijeti žalbu, na koju se ne plaća upravni pristojbi. Žalba se podnosi u dva primjerka Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak, neposredno putem ispostave PU prema sjedištu ili mjestu izdavanja, ili putem pošte preporučeno, a može se podnijeti i korištenjem elektroničkog sustava ePorezna.

6.2. Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj

Prema Zakonu o uvođenju eura kao službene valute u RH (Nar. nov., br. 57/22), kojeg je donio Hrvatski sabor na sjednici 13. svibnja 2022. godine utvrđuje se:

- Euro će postati službena novčana jedinica i zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj na dan 1. siječnja 2023. godine,
- Razdoblje obveznog dvojnog iskazivanja je razdoblje od 5. rujna 2022. godine u 00:00 sati do 31. prosinca 2023. godine u 24:00 sata.
- Fiksni tečaj konverzije određen je na 7,53450 kuna za jedan euro,
- Razdoblje dvojnog optjecaja je razdoblje od 1. siječnja 2023. u 00:00 sati do 14. siječnja 2023. godine u 24:00 sata.

Nakon donošenja Zakona o uvođenju eura a radi priprema za uvođenje eura u privatnom i javnom sektoru (jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave te proračunskim korisnicima državnog proračuna i proračuna JLP(R) samouprave, ažurirana su dva posebna dokumenta i to:

- Smjernice za prilagodbu gospodarstva u procesu zamjene hrvatske kune eurom, te
- Uputa o procesu prilagodbe poslovnih procesa subjekata opće države za poslovanje u euru.

Određbe Smjernica i Upute koje se mogu preuzeti s internetskih stranica Ministarstva financija i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, u potpunosti su usklađene s odredbama usvojenog Zakona o uvođenju eura, kako bi se poslovnim subjektima i javnom sektoru osiguralo jednoobrazno postupanje za prelazak na novu valutu.

Sva pitanja i dodatne informacije o uvođenju eura kao službene valute u RH, a koja se tiču poslovanja subjekata opće države, mogu se zaprimiti on line koristeći elektroničku adresu euro2023@mfin.hr, dok se za nejasnoće i pitanja u vezi primjene Smjernica može obratiti Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja na e-adresu europa@mingor.hr.

Stoga, budući se od 1. siječnja 2023. godine u RH uvodi euro a prestaje postojanje sadašnje valute kune, u preostalom vremenu kao pripremnom razdoblju, potrebna je prilagodba računovodstvenih procesa u tijelima javnih vlasti, uključujući i PU, koja se oslanjaju na informatičke sustave, zbog promjena u razdoblju obveznog dvojnog iskazivanja novčanih iskaza vrijednosti na izlaznim aktima PU.

6.3. Dvojno iskazivanje novčanih iskaza vrijednosti u rješenju o predujmu poreza na dobit

Odredbama čl. 48. st. 1. i 2. Zakona o uvođenju eura, izričito je propisano da su tijela javne vlasti dužna u razdoblju dvojnog iskazivanja koje je počelo 5. rujna 2022. godine, a traje do 31. prosinca 2023. godine, dvojno iskazivati cijene i druge novčane iskaze vrijednosti u sudskim, upravnim i drugim pojedinačnim aktima koje donose, pri čemu se dvojno iskazuje ukupan iznos novčane obveze ili prava, uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje.

Preračunavanje cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti, obavlja se uz primjenu punoga brojčanog iznosa fiksnog tečaja konverzije koji iznosi 1 euro = 7,53450 kuna korištenjem pet decimale te zaokruživanjem dobivenog iznosa u skladu s **matematičkim pravilima zaokruživanja**:

- ako je treća decimala manja od pet (broj 0 do 4), druga decimala ostaje nepromijenjena odnosno iznos u centima ostaje isti,
- ako je treća decimala jednaka ili veća od pet (broj 5 do 9), druga decimala povećava se za jedan, odnosno iznos u centima zaokružuje se na viši cent.

Prema tome, dobiveni rezultat zaokružuje se na dvije decimale, a na temelju treće decimale. Međutim, preračunavanje uz primjenu skraćene verzije fiksnog tečaja konverzije, kao što je zaokruživanje na dvije decimalne znamenke, nije dopušteno.

Prema navedenom PU će u razdoblju dvojnog iskazivanja, poreznim obveznicima donositi rješenja o utvrđivanju predujma poreza na dobit u valuti koja je važeća u RH na datum izdavanja rješenja, uz obvezu dvojnog iskazivanja u propisanom razdoblju, i to prema **slijedećem redoslijedu**:

- ako se rješenje o predujmu izdaje od 5. rujna 2022. do 31. prosinca 2022. godine – svota predujma koju treba platiti porezni obveznik, iskazat će se dvojno – najprije u kunama a zatim u eurima, dok će se
- pri donošenju rješenja o predujmu u razdoblju od 1. siječnja 2023. godine do 31. prosinca 2023. godine, svota predujma koju treba platiti porezni obveznik, iskazati najprije u eurima a zatim i u kunama.

Na rješenjima o utvrđivanju obveze plaćanja predujmova poreza na dobit, dvojno je potrebno iskazati samo ukupan iznos koji je porezni obveznik dužan mjesečno plaćati uz isticanje fiksnog tečaja konverzije a sukladno matematičkim pravilima za preračunavanje i zaokruživanje.

Stoga se uz iznos utvrđenog predujma koji se dvojno iskazuje u kunama i eurima, stavlja zvjezdica uz oznaku valute, primjerice 7.534,50 kuna/ 1.000,00 eura, dok se u fusnoti na kraju prve stranice rješenja o utvrđivanju predujma, iskazuje fiksni tečaj konverzije 1 EUR = 7,53450 kn, koji mora biti prikazan sa svih 5 decimale.

Na rješenjima o predujmu poreza na dobit koja će PU izdavati od 1. siječnja 2024. godine i nadalje, neće se više dvojno iskazivati utvrđeni iznos predujma niti navoditi fiksni tečaj konverzije, već iznos u rješenju o predujmu treba biti iskazan samo u eurima.

ističemo...

Posebno se napominje da je radi informiranosti poreznog obveznika i prilagodbe na novu valutu, ukupan iznos na poreznom rješenju koji je iskazan primjenom fiksnog tečaja konverzije samo informativni izračun, i ne predstavlja iznos za plaćanje.

U nastavku se daje primjer poreznog rješenja kojim je poreznom obvezniku utvrđen novi mjesečni predujam poreza na dobit u iznosu od 1.740,00 kn ili 230,94 EUR.

Primjer – Porezno rješenje kojim se utvrđuje novi iznos predujma poreza na dobit¹

Ministarstvo financija – Porezna uprava
Područni ured Zagrebačka županija
Ispostava Samobor
KLASA:UP/I-410-23/2022-021/44
URBROJ:513-007-01-2022-01
Samobor, Trg kralja Tomislava 5, 29. rujna 2022. godine OIB:
2222222223

Ministarstvo financija, Porezna uprava, Područni ured Zagrebačka županija, Ispostava Samobor, u postupku utvrđivanja predujma poreza na dobit na temelju čl. 95.st.1 Općeg poreznog zakona (Nar. nov., br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20. i 42/20), čl. 11.točka 3. Zakona o Poreznoj upravi (Nar. nov., br. 115/16. i 98/19.), te čl. 34. st. 2 Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04. do 138/20.) i čl. 48.st.2. Pravilnika o porezu na dobit (Nar. nov., br. 95/05. do 1/21.), donosi:

POREZNO RJEŠENJE

- 1) Poreznom obvezniku Graditelj d.o.o., Zagrebačka 12 iz Samobora, OIB:2222222223, određuje se predujam poreza na dobit od mjeseca rujna 2022. godine (dospijeće 31.10.2022. godine) do donošenja novog rješenja, odnosno do mjeseca u kojem će biti predana prijava poreza na dobit za 2022. godinu.

Predujam poreza na dobit utvrđuje se u iznosu od 1.740,00 kn/230,94 EUR *

- 2) Utvrđeni iznos predujma poreza na dobit plaća se mjesečno, odnosno do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.
- 3) Predujma poreza na dobit uplaćuje se u korist računa HR6510010051738016064 uz obveznu naznaku modela HR68 i poziv na broj primatelja 1651- 2222222223.
- 4) Na nepravodobno uplaćeni iznos predujma poreza na dobit, obračunava se i plaća zatezna kamata.
- 5) Žalba ne odgađa izvršenje ovog rješenja.

Obrazloženje

Iznos mjesečnog predujma poreza na dobit utvrđen ja temeljem čl. 34. st. 2. Zakona o porezu na dobit, a po podnošenju prijave poreza na dobit za 21 godinu.

U prijavi poreza na dobit za razdoblje od 1.1.2022. do 31.8.2022. godine, iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 242.500,00 kn, ukupni rashodi u iznosu od 170.000,00 kn, dobit u iznosu od 72.500,00 kn, porezna osnovica u iznosu od 72.500,00 te su utvrđeni mjesečni predujmovi u iznosu od 1.740,00 kn.

Porezni obveznik je 9. rujna 2022. godine dostavio zahtjev i popratnu dokumentaciju za izmjenu predujmova poreza na dobit za 2022. godinu. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju za razdoblje od 1.1.2022. do 31.8.2022. utvrđen je novi mjesečni predujma u iznosu od 1.740,00 kn.

S obzirom na činjenice utvrđene u dostavljenoj dokumentaciji kao i na temelju drugih raspoloživih podataka o poslovanju poreznog obveznika, utvrđeni su daljnji predujmovi poreza na dobit za 2022. godinu u iznosu od 1.740,00 kn.

Sukladno čl. 28. Zakona o porezu na dobit, porez na dobit plaća se po stopi od 10 % na utvrđenu poreznu osnovicu.

Rok plaćanja predujmova poreza na dobit propisan je u čl. 34.st.1. Zakona o porezu na dobit.

Na nepravodobno uplaćene iznose predujma poreza na dobit plaća se zatezna kamata sukladno čl. 130. Općeg poreznog zakona, čl. 29. Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05. do 29/18.) i čl. 3. Zakona o kamatama (Nar. nov., br. 94/04. i 35/05).

Žalba ne odgađa izvršenje ovog rješenja temeljem čl. 186. st.2. OPZ-a.

Prema čl. 9.st.2. točki 60. Zakona o upravnim pristojbama (Nar. nov., br. 115/16), na ovo rješenje se ne plaća upravna pristojba.

Slijedom iznijetog riješeno je kao u izreci rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba u roku od 30 dana od dana primitka rješenja. Žalba se predaje u dva primjerka ovoj ispostavi Porezne uprave prema sjedištu ili mjestu izdavanja neposredno, ili putem pošte preporučeno ili putem elektroničkog sustava Porezne uprave, odnosno može se izjaviti i usmeno u zapisnik, a podnosi se Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak.

Sukladno Napomeni u Tar. broj 3 Tarife upravnih pristojbi iz Priloga I. Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi (Nar. nov., br. 92/21, 93/21-ispravak i 95/21-ispravak) upravna pristojba se ne plaća pred tijelima državne uprave.

Voditelj ispostave

Dostaviti:

- 1) Poreznom obvezniku
- 2) Pismohrana

7. Izmjena predujma uslijed djelovanje više sile

Ako je smanjenje poduzetničke aktivnosti posljedica materijalne štete koja je nastala djelovanjem više sile na koju porezni obveznik ne može utjecati, kao što su poplava, požar, potres, uništenje imovine uzrokovane provalom, krađom i sl., u takvim slučajevima, potrebno je uz pismeni zahtjev za smanjenjem predujma priložiti i zapisnik mjerodavnih tijela koja su provodila postupak utvrđivanja visine štete odnosno istražni postupak. Spomenuti zapisnici mogu zamijeniti vanjski nadzor djelatnika PU u svrhu dokaza opravdanosti podnesenog zahtjeva kojim se zahtijeva izmjena predujma poreza na dobit.

¹ Fiksni tečaj konverzije 1 EUR = 7,53450 kn

7.1. Promjena metode utvrđivanja porezne osnovice – prijelaz "dohodaša" u "dobitaše"

Razlog za podnošenje zahtjeva za smanjenjem predujma poreza na dobit može biti i promjena metode utvrđivanja porezne osnovice, odnosno prijelaz obveznika s plaćanja poreza na dohodak na plaćanje poreza na dobit. Obveznici poreza na dohodak koji su po vlastitoj želji ili po „sili“ zakona postali obveznicima plaćanja porez na dobit od 1. siječnja 2021. godine, prelaze iz sustava jednostavnog u sustav dvojnog knjigovodstva, te su bili dužni na prvi dan poreznog razdoblja za koje se utvrđuje porez na dobit odnosno 1. siječnja 2021. godine, sastaviti početnu bilancu i nastaviti voditi poslovne knjige u skladu s propisima o računovodstvu. Ako je u početnoj bilanci utvrđena velika vrijednost zaliha sirovina, materijala, gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje, bilo je potrebno za vrijednost zaliha ispraviti osnovicu poreza na dobit za 2021. godinu jer ista ne predstavlja realnu početnu vrijednost imovine i kapitala, budući u sebi sadrže elemente poreznih osnovica prošlog i budućeg poreznog razdoblja.

Stoga je ostvarena dobit nakon prelaska s dohotka na dobit radi promjene utvrđivanja porezne osnovice s načela blagajne na primjenu načela obračunskog događaja, na kraju prvog poreznog razdoblja potrebno ispraviti sukladno odredbama čl. 16. st. 2. Zakona, za određene stavke iz početne bilance.

Naime, načelo nastanka događaja znači da se u приходима iskazuju sve isporuke dobara i obavljenih usluga, a u rashodima sva kupljena dobra i usluge nastale u poreznom razdoblju, neovisno o njihovom plaćanju, radi čega se na kraju prvog poreznog razdoblja za koje se utvrđuje dobit, porezna osnovica uvećava za određene pozicije iz početne bilance i to za:

- vrijednost zatečenih zaliha,
- dane predujmove za robu i usluge,
- potraživanja od kupaca za prodanu robu i usluge te prodane predmete dugotrajne imovine iz Obrascu DI,
- aktivna vremenska razgraničenja,
- zahtjeve za povrat poreza na promet i istovrsnih poreza.

Radi navedenog, obrtnici dobitaši mogu po PD Obrascu za 2022. godinu imati utvrđenu veliku obvezu za plaćanje mjesečnih predujmova u tekućem poreznom razdoblju, kada pismenim zahtjevom mogu zatražiti smanjenje utvrđenih predujmova poreza na dobit

7.2. Provođenje nadzora radi kontrole ispravnosti poslovanja poduzetnika

Služba nadzora PU može provesti porezni nadzor kod poreznih obveznika koji obavljaju poduzetničku djelatnost, a radi provjere ispravnosti poslovanja i utvrđivanja činjenica bitnih za opozivanje. Porezno tijelo odlučuje kod kojeg će poreznog obveznika provoditi porezni nadzor, vodeći računa o njegovoj poreznoj snazi kao i o objektivnim kriterijima na temelju procjene rizika, pri čemu u odabiru poreznih obveznika prioritet imaju veliki poduzetnici iz Zakona o računovodstvu te poslovno povezani porezni obveznici.

Ako je pri obavljanju vanjskog nadzora nad poslovanjem poreznog obveznika, PU uočila nepravilnosti u vođenju poslovnih knjiga I knjigovodstvene dokumentacije, koje dovode do drugačijeg rezultata poslovanja, tada može poreznim rješenjem izmijeniti visinu predujma i utvrditi novi iznos mjesečnih predujmova. U tom slučaju se na osnovu novih saznanja i po "službenoj dužnosti", utvrđuje novi – veći iznos mjesečnih predujmova poreza na dobit. Porezno rješenje kojim se utvrđuje obveza plaćanja novih predujmova poreza na dobit obvezuje poreznog obveznika na primjenu od dana konačnosti rješenja,

pa sve do podnošenja nove porezne prijave na Obrascu PD ili PD-NN, za prethodno porezno razdoblje.

7.3. Sezonsko obilježje poduzetničke djelatnosti

Prema čl. 48. st. 3. Pravilnika, PU ima mogućnost poreznim rješenjem utvrditi i različitu visinu plaćanja predujma poreza na dobit za pojedine mjesece poreznog razdoblja. Pismeni zahtjev za izdavanje takvog rješenja, mogu podnijeti porezni obveznici čija poduzetnička djelatnost ima sezonsko obilježje, zbog čega se u određenim mjesecima u godini ne ostvaruju dovoljni prihodi za ravnomjerno plaćanje mjesečnih predujmova tijekom godine (kao što su to primjerice djelatnosti vezane uz turizam, sezonsku poljoprivrednu proizvodnju, neke vrste građevinske djelatnosti i sl). U svom zahtjevu, porezni obveznici su dužni navesti razloge zbog kojih se traži utvrđivanje različite visine predujmova za pojedine mjesece poreznog razdoblja, a PU će temeljem diskrecionog prava ocijeniti opravdanost zahtjeva.

Zahtjev se može uvažiti ili odbiti, a po potrebi radi donošenja ispravne odluke, PU može obaviti i vanjski nadzor nad poslovanjem poreznog obveznika. Ako se zahtjevu udovoljava, izdaje se porezno rješenje o različitim visinama mjesečnih predujmova, kojim utvrđeni predujmovi na godišnjoj razini, moraju odgovarati ukupnom iznosu mjesečnih predujmova koji bi se naplatili pri ravnomjernoj naplati predujmova tijekom poreznog razdoblja.

Primjerice, ako je porezna obveza po PD Obrascu za 2021. godinu utvrđena u iznosu od 12.000,00 kn pri čemu su mjesečni predujmovi za 2022. godinu utvrđeni u iznosu od 1.000,00 kn, PU može rješenjem utvrditi da porezni obveznik u sezoni obavljanja djelatnosti plaća 6 mjeseci predujam u iznosu od 1.500,00 kn, dok se predujam za ostalih 6 mjeseci utvrđuje u iznosu od 500,00 kn.

7.4. Utvrđivanje mjesečnog predujma za nove porezne obveznike

Sukladno čl. 34. st. 3. Zakona, porezni obveznici koji nakon registracije u trgovačkom sudu prvi puta počinju obavljati poduzetničku djelatnost, nisu tijekom godine obvezni plaćati predujmove poreza na dobit sve do podnošenja prve porezne prijave. Međutim, ako odluči, porezni obveznik ipak može mjesečne predujmove plaćati prema vlastitoj odluci.

Od obveze plaćanja predujmova sve do podnošenja prvog konačnog obračuna poslovanja, oslobođene su i fizičke osobe koje počinju obavljati samostalnu obrtničku djelatnost, ako izjave da će umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit. No, navedeno se ne odnosi na one obrtnike koji ne počinju obavljati djelatnost već samo mijenjaju način utvrđivanja porezne osnovice te na vlastiti zahtjev ili po sili Zakona postaju obveznicima plaćanja poreza na dobit, kao i na poduzetnike koji mijenjaju sjedište obavljanja djelatnosti ili kod kojih je došlo do promjene vlasnika poduzeća.

Prvi iznos predujma poreza na dobit, novim poreznim obveznicima utvrđuje se na temelju podnesenog PD ili PD-NN obrasca za prvu godinu rada, a obveza će se evidentirati za onaj mjesec u kojem je porezna prijava podnesena nadležnoj ispostavi PU, a najkasnije do kraja travnja tekuće za prethodnu godinu.

7.5. Utvrđivanje predujma ako je u poreznoj prijavi iskazan gubitak u poslovanju

Ako je porezni obveznik u postupku utvrđivanja porezne osnovice u poreznoj prijavi za 2021. godinu na red. br. 39. obrasca PD ili red. br.

56. obrasca PD-NN, iskazao porezni gubitak nakon njegovog povećanja i smanjenja, nema obvezu plaćanja predujmova nakon predaje porezne prijave.

Predujmovi poreza na dobit koji su uplaćeni u tekućoj godini za mjesec koji prethode podnošenju porezne prijave u kojoj je iskazan gubitak, mogu se vratiti poreznom obvezniku na njegov zahtjev, ali tek po poreznoj prijavi za 2022. godinu ili se mogu uračunati kao dospjela obveza poreza na dobit za buduće razdoblje (godinu), sve do iskorištenja preplaćene svote.

Porezni obveznici koji su iskazali gubitak u poslovanju, bit će ponovno obvezni plaćati mjesečne predujmove poreza na dobit, tek po predaji one porezne prijave u kojoj će iskazati poreznu osnovicu – dobit na red. br. 38. obrasca PD ili red.br. 55. obrasca PD-NN. Ostvarena dobit u poreznom razdoblju, koristi se za pokriće prenesenih gubitka iz prethodnih razdoblja (tijekom pet godina nakon godine u kojoj je gubitak utvrđen), i to tako da se pokrivaju gubici onim redosljedom kojim su i ostvareni, odnosno porezna se osnovica smanjuje najprije za gubitke starijeg datuma. U slučaju statusnih promjena, neiskorišteno pravo do pet godina prenosi se na pravnog sljednika.

Međutim, prema odredbi čl. 34. st. 4. Zakona, ako je poreznom obvezniku prestala mogućnost prenošenja gubitka istekom roka od 5 godina, visinu predujma do prvog podnošenja porezne prijave, određuje PU temeljem procijenjene mogućnosti ostvarenja dobiti nakon isteka tromjesečnog poslovanja.

7.6. Predujmovi u razdoblju likvidacije i stečaja društva

Poduzetnici prestaju biti obveznicima plaćanja predujmova poreza na dobit, brisanjem iz trgovačkog registra, a fizičke osobe na temelju rješenja o prestanku obavljanja djelatnosti dobivenog od nadležnog županijskog ureda odnosno ureda grada Zagreba. Ako su obveznici poreza na dobit prestali s radom tijekom godine, obveza plaćanja predujmova postoji sve do datuma do kojeg se obavljala gospodarska djelatnost. I za takve porezne obveznike koji su djelatnost obavljali u razdoblju kraćem od kalendarske godine, također postoji obveza dostavljanja prijave poreza na dobit, nadležnoj ispostavi PU prema sjedištu za pravne odnosno prebivalištu za fizičke osobe, gdje će se temeljem dostavljenog PD ili PD-NN obrasca napraviti konačan obračun poreza na dobit za dio poslovne godine.

Za trgovačka društva nad kojim se provodi postupak likvidacije, propisano je jedno razdoblje oporezivanja za sve vrijeme dok postupak likvidacije traje, neovisno kroz koje kalendarsko razdoblje i koliko poreznih razdoblja se likvidacija provodi. Po okončanju likvidacije sastavlja se prijava poreza na dobit za cijelo razdoblje likvidacije u kojem se ne plaćaju predujmovi poreza na dobit.

Prema tome, bez obzira kroz koliko se poreznih razdoblja likvidacijski postupak trgovačkog društva proteže, predujmovi poreza na dobit ne plaćaju se u razdoblju likvidacije.

Nadalje, a prema čl. 48. st. 7. Pravilnika, porezni obveznici u stečaju, također nisu dužni plaćati predujmove poreza na dobit. Naime, razdoblje stečaja nije jedno porezno razdoblje, nego se prijava poreza na dobit podnosi za svako porezno razdoblje dok traje stečajni postupak, pri čemu su porezni obveznici dužni platiti samo utvrđenu obvezu po svakoj poreznoj prijavi. Prvi predujam poreza na dobit utvrdit će se za razdoblje koje slijedi iza razdoblja u kojem je stečajni postupak okončan, ako društvo nastavlja s daljnjim poslovanjem.

7.7. Utvrđivanje predujmova fizičkih osoba koje su od 1.1.2022. postale obveznicima plaćanja poreza na dobit

Porezni obveznici koji obavljaju djelatnost obrta i slobodnih zanimanja te poljoprivrednu i šumarsku djelatnost, mogli su postati obveznicima plaćanja poreza na dobit od 1. siječnja 2022. godine, ako su izjavili da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak ili po sili zakona uz ispunjene propisanih uvjeta iz čl. 2.st.4. Zakona.

Prema čl. 48. st. 4. Pravilnika, obveznici poreza na dobit koji su u prethodnom razdoblju oporezivanja bili obveznici plaćanja poreza na dohodak, i koji su podnijeli zahtjev da će umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit, uplaćuju predujmove poreza na dobit u prvoj godini, u visini predujma poreza na dohodak utvrđenog prema poreznoj prijavi za godinu u kojoj je zahtjev podnesen.

Prema tome, fizičke osobe koje su od 1. siječnja 2022. godine postale obveznicima plaćanja poreza na dobit, a u 2021. godini su bile obveznici plaćanja poreza na dohodak, dužni su uplaćivati mjesečne predujmove poreza na dobitak u visini utvrđenoj prema posljednjoj poreznoj prijavi, a to je godišnja porezna prijava sastavljena za porez na dohodak na Obrascu DOH.

Nakon podnošenja PD Obrasca i temeljnih financijskih izvještaja za 2022. godinu, (odmah po završetku poslovne godine a najkasnije do 30. travnja 2023. godine) novi predujam poreza na dobit za iduće porezno razdoblje, utvrdit će se razmjerno visini porezne obveze po prijavi poreza na dobit.

Međutim, ako u toku godine temeljem vanjskog nadzora, PU sazna za nove elemente o poslovanju poreznog obveznika (npr. pogrešno utvrđena porezna osnovica), te ocijeni da je to potrebno, može za takve porezne obveznike rješenjem utvrditi nove iznose mjesečnih predujmova odnosno drugo razdoblje plaćanja predujma. U ovom slučaju, nije potrebno plaćati nikakve razlike predujmova, u odnosu na plaćene predujmove po prijavi poreza na dohodak, za razdoblje do donošenja rješenja.

Za fizičke osobe koje su postale obveznikom plaćanja poreza na dobit, sve uplaćene predujmove za 2022. godinu sa računa 1430 – predujam poreza i prireza na dohodak od obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, referent u ispostavi PU treba koristeći nalog za prijenos sredstava, pojedinačno preknjižiti na račun 1651 – porez na dobit vodeći pri tome računa o datumu stvarne uplate predujma, a radi storniranja obračunanih kamata.

Prema čl. 29. st.6. Zakona, obveza plaćanja poreza na dobit i vođenja poslovnih knjiga prema odredbama Zakona o računovodstvu, obvezuje poduzetnike slijedeće tri godine, a samo u opravdanim slučajevima i na temelju pismenog zahtjeva poreznog obveznika, (radi cjelovite promjene djelatnosti te značajno izmijenjenih uvjeta (više od 50%) zbog kojih je porezni obveznik promijenio način oporezivanja), taj rok može biti i kraći.

8. Zaključak

Predujam poreza na dobit plaća se mjesečno do kraja mjeseca za protekli mjesec, u iznosu koja se dobije tako da se porezna obveza za prethodno porezno razdoblje podijeli s brojem mjeseci istog razdoblja. Utvrđena visina mjesečnog predujma poreza na dobit, može se promijeniti samo rješenjem PU, a zahtjev za izmjenom predujma podnosi se nadležnoj ispostavi PU prema sjedištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika. U zahtjevu se navode razlozi za izmjenom visine predujma te prilažu financijska izvješća za tekuće porezno razdoblje, ako se radi o znatnijem padu poduzetničke aktivnosti. Ako je pad poduzetničke aktivnosti nastao zbog materijalne štete

uzrokovane višom silom (požar, potres, poplava, uništenje imovine poreznog obveznika nakon provalne krađe ili sl.), PU može riješiti zahtjev poreznog obveznika na osnovi zapisnika mjerodavnog tijela koje provodi postupak utvrđivanja visine štete. Rješenje PU kojim se uvažava zahtjev za smanjenjem predujma poreza na dobit, obvezuje poreznog obveznika na primjenu od dana konačnosti rješenja do podnošenja nove porezne prijave.

Za pojedine mjesece poreznog razdoblja, PU može rješenjem utvrditi različitu visinu predujma onim poreznim obveznicima koji obavljaju djelatnost sa sezonskim obilježjem. Međutim, Rješenjem PU o različitim visinama mjesečnih predujmova, mora se osigurati da ukupni iznos mjesečnih predujmova odgovara iznosu koji bi se naplatio pri ravnomjernoj naplati predujmova tijekom poreznog razdoblja.

Novi porezni obveznici oslobođeni su plaćanja predujma do podnošenja prve porezne prijave, no predujam mogu plaćati prema vlastitoj odluci. Predujmove poreza na dobit nisu dužna plaćati društva u stečaju i likvidaciji. Fizičke osobe koje podnesu zahtjev da će umjesto poreza na dohodak plaćati porez na dobit, u prvoj godini plaćaju predujam poreza na dobit u visini predujma poreza na dohodak utvrđenog po Obrascu DOH.

Radi uvođenja eura kao službene valute u RH od 1. siječnja 2023. godine, u razdoblju dvojnog iskazivanja vrijednosti, na poreznom rješenju koje donosi PU, dvojno će se iskazati istovremeno u kunama i eurima, samo iznos kojeg porezni obveznik treba platiti.

Ali na rješenjima o predujmu poreza na dobit koja će PU izdavati od 1. siječnja 2024. godine i nadalje, iznos u rješenju o predujmu treba biti iskazan samo u eurima.

Bilješke

Lined area for notes with horizontal lines.